

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT

maart 1967

MAANDOVERZICHT MAART 1967

<u>Algemeen</u>		Blz.	2
<u>Cuba</u>			
	- O.L.A.S., O.C.L.A.E., O.S.P.A.A.A.L.	,,	4
	- "Cuba Socialista" exit	,,	5
	- CASTRO op de barricade	,,	5
<u>Venezuela</u>			
	- moord met nasleep	,,	7
	- de Centrale Universiteit	,,	9
	- politieke verschuivingen	,,	10
<u>Dominikaanse Republiek</u>			
	- BALAGUER manoeuvreert verder	,,	10
	- aanslag op IMBERT BARRERA	,,	12
<u>Brazilië</u>		,,	13
<u>Chili</u>			
	- FREI in de verdrukking	,,	14
	- FREI en de communisten	,,	15
<u>El Salvador</u>		,,	16
<u>Guatemala</u>		,,	17
<u>Uruguay</u>		,,	18
<u>Colombia</u>			
	- anti-guerrillaoperaties	,,	19
	- de territoriale kwestie	,,	20
<u>Nederlandse Antillen</u>			
	- sociaal-economisch congres	,,	21
	- de A.H.U. in het nieuws	,,	22
	- "provo"-activiteit	,,	22

ALGEMEEN

Santiago de Chile, in het Zuidoosten van Cuba, ligt op de '20ste breedtegraad van het Noordelijk Halfrond. Zou men, deze stad als middelpunt nemend en deze breedtegraad als middellijn, een halve cirkel trekken in Zuidelijke richting - met een straal van 1500 km.-dan vallen binnen dit gebied alle Midden-Amerikaanse staten, grote gedeelten van Colombia en Venezuela, de Nederlandse Antillen en de meeste Britse en de Franse windeilanden, alsmede natuurlijk Jamaica, Haiti-annex-Dominikaanse Republiek en Puerto Rico.

Zonder te kunnen stellen, dat de rest van Latijns Amerika CASTRO's belangstelling niet zou hebben (met name Uruguay, Argentinië en Brazilië leerden de afgelopen maanden anders), is toch duidelijk, dat het door CASTRO gevoede extremisme - i.c. in guerrillavorm- zich binnen de genoemde straal het krachtigst be- toont: Guatemala, Colombia en Venezuela waren wat dit betreft ook in de afgelo- pen maand weer CASTRO's schoolvoorbeelden.

Waar hiermee een zeker verband tussen "graad van onrust" en "afstand van Cuba" lijkt aangetoond, ligt de conclusie voor de hand, dat - indien zich elders bin- nen de genoemde straal (Nederlandse Antillen, Dominikaanse Republiek, Britse en Franse windeilanden) tot dusver minder onrust voordeed - dit niet zozeer aan ge- brek aan belangstelling van CASTRO's kant moet worden toegeschreven als aan de afwezigheid van revolutionaire voedingssappen en de aanwezigheid van effectief gezag.

Geen wonder dan ook, dat Havanna op het vinkentouw zit om te zien of zich in deze contreien nieuwe agitatiemo gelijkheden voordoen. Hoe alert men in dit opzicht is, bleek recentelijk uit de Cubaanse interesse voor bepaalde verwikke- lingen tussen Haiti en de Dominikaanse Republiek en voor de politieke ontwikke- ling binnen laatstgenoemde staat, als ook voor de activiteiten van de Portori- keinse onafhankelijkheidsbeweging.

Dat CASTRO nog geen blijk van interesse voor de moeilijkheden van de laatste maanden op de Britse en Franse windeilanden gaf, mag dan ook een wonder heten. Lang zal dit echter niet kunnen uitblijven. Ook de laatste weken was het in de- ze gebieden weer onrustig. Zo brandde begin maart het regeringsgebouw op Anguil- la door onopgehelderde oorzaak af, terwijl op 20 maart d.a.v. de politie er weer werd beschoten.

Basseterre op Guadeloupe gaf in de week van 19-26 maart een relletje (met rassistische achtergrond) te zien, dat eveneens in brandstichting culmineerde.

Interessant voor de Cubaanse leider moet het ook zijn, dat de fel anti-blanke "Black Muslim"-beweging - gebruik makend van de door Cassius CLAY gekweekte goodwill - haar invloed in het Caraïbisch gebied zoekt uit te breiden,

Ook elders in Latijns Amerika konden in de afgelopen maand weer haarden van onrust worden gesignaleerd. De indruk bestaat, dat CASTRO - na de voor hem onbevredigende Ministersconferentie/In Punta del Este - zijn kracht nog eens extra wilde laten voelen. Dit ging gepaard met een opleving van de activiteiten van organisaties als de O.L.A.S., de O.C.L.A.E. en de O.S.P.A.A.A.L. (zie: Cuba)

Argentinië was weer een toonbeeld van sociale onrust. Een door de vakbeweging, de CGT, uitgeroepen 24-uursstaking voor het openbaar vervoer liep overigens op een groot échec uit: intimidatie van overheidswege en inschakeling van militairen ter garanderen van transport en vervoer deden de demonstratie mislukken. De regering sloeg bovendien terug door verschillende vakbewegingsleiders - op beschuldiging van terroristische activiteiten (er was veelvuldig sprake van brandstichting) - te arresteren en de legale status van een aantal vakbonden op te schorten. Daartoe behoorde ook de federatie van suikerindustriearbeiders van Tucuman, de noordelijke provincie van Argentinië, waar het nu al zo lang roerig is. De regering zou nu toch op korte termijn de hier zo urgente sociale voorzieningen willen treffen, zulks in het kennelijke, misschien wat laat gegroeide besef, dat daardoor al veel conflictstof zou worden weggenomen.

Voor CASTRO werd daarentegen weer nieuwe conflictstof aangedragen, inzoverre het aantal voorbeelden van nauwere economische betrekkingen tussen Latijns Amerikaanse landen en Oost-Europa zich uitbreidde: behalve uit Chili (handel met de Sovjet-Unie), werd nieuws van dien aard vernomen uit Panama (handel met Polen) en Uruguay (handel met de Sovjet-Unie).

Hoewel het politieke beeld van het Latijns Amerikaanse links-extremisme ook in de voorbije verslagperiode door het Sino-Soviet conflict niet merkbaar werd beïnvloed, kabbelde de stroom van officiële partijuitspraken pro en contra MAO's "culturele revolutie" her en der haast plichtmatig voort: van Peking welgezinde groepen in Bolivia en Argentinië bijvoorbeeld "pro", van de kant van de minuscule Moskoufiele Voorhoedepartij van het Volk van Costa Rica "contra".

/ en aan de vooravond van de Presidentenconferentie

CUBA

O.L.A.S., O.C.L.A.E., O.S.P.A.A.A.L.

Deze drie loten van de Havannastam waren in maart overvloedig in het (Cubaanse) nieuws.

De Latijns-Amerikaanse solidariteitsorganisatie (O.L.A.S.) was dit vooral in verband met de aangevangen voorbereidingen voor de eerste continentale conferentie, die zij van 28 juli tot 5 augustus a.s. in de Cubaanse hoofdstad wil organiseren. Waarnemers geloven, dat de conferentie bijzondere betekenis moet worden toegemeten als tegenhanger van de gehouden/^{ministeriële en nog te houden} presidentiële conferentie van de O.A.S. Ook de agendapunten van de a.s. meeting in Havanna wijzen in die richting: voorop staat de bespreking van "de anti-imperialistische strijd" in Latijns Amerika en de bepaling van een gemeenschappelijke strategie tegenover de "imperialistische interventie". Gezien de meningsverschillen tussen CASTRO en Moskou over deze zaken, kan het "concilie" een interessante krachtmeting zowel als een schouwvenster van opinies worden.

De Latijns-Amerikaanse studentenorganisatie (O.C.L.A.E.) trok vooral de aandacht door haar "self-advertising" in de vorm van allerlei verklaringen: ter veroordeling van de C.I.A. bijvoorbeeld vanwege haar bemoeienis met de in Leiden (Nederland) zetelende International Student Conference (I.S.C.); ter aanmoediging van de Venezolaanse studenten bij hun stakingsplannen; en ter stimulering van het studentenverzet tegen de Amerikaanse Vietnampolitiek.

De tricontinentale solidariteitsorganisatie (O.S.P.A.A.A.L.), tenslotte, deed van zich spreken door haar naar Azië en Afrika gezonden missies "ter versteviging van de onderlinge banden". De Azië-delegatie, o.l.v. de plaatsvervangend secretaris-generaal van de organisatie, Carlos LECHUGA, was wel de zwaarste van beide.

Verder stond ook bij de O.S.P.A.A.A.L. "Vietnam" op het menu van de dag, of liever: van de week (t.w. die van 13 tot 19 maart), die door haar aan dit onderwerp was gewijd.

Tekenend voor de toenemende activiteit op tricontinentaal gebied was het voorstel van de Cubaanse Minister van Onderwijs (tevens lid van het C.C. van de Cubaanse C.P.), José LLANUSA, om in de naaste toekomst een "cultureel congres" der drie continenten te organiseren, bestemd voor intellectuelen en wel in het bijzonder voor schrijvers en artisten. Ook op dit terrein moest zijns inziens hoognodig tegen het Amerikaanse imperialisme en zijn "castratie" van de nationale

culturen verzet worden geboden. Blijkbaar is 'CASTRO-isatie' daartegen de juiste remedie.....!

"Cuba Socialista" exit

Van het in 1961 gestarte theoretisch orgaan van de Cubaanse C.P. (v.h. P.U.R.S.C.), "Cuba Socialista" geheten, verscheen in februari l.l. het (voorlopig) laatste nummer. Het blad, in welks redactie grootheden als Fidel CASTRO, Osvaldo DORTICOS en Blas ROCA zitting hadden, stelde zich blijkens een toelichting bij het eerste nummer o.m. ten doel bij te dragen tot de ideologische en politieke meningsvorming van het kader en bekendheid te geven aan de problemen en standpunten van verwante groeperingen in het buitenland.

Als men de redactie mag geloven, was zij zich er de laatste tijd meer en meer bewust van geworden speciaal deze "theoretische, strategische en tactische" problemen - verband houdende met de opbouw van het socialisme - onvoldoende te doorgronden om verantwoorde voorlichting te kunnen blijven geven. Men had het daarom beter gevonden de publicatie van "Cuba Socialista" te onderbreken totdat het eerste C.P.-congres zich over de bedoelde vraagstukken zou hebben uitgesproken. Heropvatting van de uitgave (t.z.t.) blijft dus tot de mogelijkheden behoren.

Men mag wel aannemen, dat speciaal de tussen de diverse communistische geleidingen in Latijns Amerika - en mogelijk ook binnen de leiding van de Cubaanse C.P. ? - bestaande verschillen van inzicht over de "weg naar het socialisme". voor de plotselinge verdwijning van "Cuba Socialista" verantwoordelijk moeten worden geacht. Dat Cuba minder "socialista" geworden zou zijn, mag men er voorlopig niet uit afleiden, ook al zijn sommige Moskoufiele communistenleiders in Latijns Amerika al geneigd te zeggen, dat CASTRO's "avonturisme" niets meer met het ware marxisme-leninisme gemeen heeft.

CASTRO op de barricade

De climax in de felheid en hardnekkigheid, waarmee CASTRO het evangelie van de "harde weg" predikt - tegen Moskou en haar vazallen op dit continent in - doen vermoeden, dat hij ongeduldig wordt en een beslissing wil forceren. Een uitspraak van de komende O.L.A.S.-conferentie te zijnen gunste zou zijn invloed op de revolutionaire bewegingen in Latijns Amerika uiteraard bijzonder te stade komen en hem in staat stellen - vanuit zijn aldus geconsolideerde positie - verdere uitvoering te gaan geven aan de door hem ten aanzien van dit werelddeel geprojecteerde politiek. Dat hij een "eigen weg" voor ogen heeft, waarop hij niet door Moskou of Peking voor de voeten wil worden gelopen, is al langer duidelijk.

In de tweede plaats zou CASTRO's felheid kunnen doen vermoeden, dat hij beseft zijn overwinning niet cadeau te zullen krijgen, al zullen zijn tegenstanders

buitenshuis wel een langere adem hebben dan die erbinen.

Dat de onderhavige politieke strijd een beslissende fase is ingegaan, kan ook worden afgeleid uit de grotere openheid waarmee zij de laatste tijd werd gevoerd. CASTRO's 13-maart rede, uitgesproken op de trappen van de Havanna-universiteit ter herdenking van de 10e verjaardag van de aanval op het presidentiële paleis, was daar het jongste en meest frappante voorbeeld van.

In deze rede, die de moord op de broer van de Venezolaanse Minister van Buitenlandse Zaken tot uitgangspunt had, deed hij een felle aanval op de "rechtse" leiding van de Venezolaanse C.P., die om tactische redenen de guerrillastrijd wilde opschorten, in strijd met de wil van de meerderheid van de "rank and file". Douglas BRAVO - aldus CASTRO- was het slachtoffer geworden van dit defaitisme en uit de partij gezet. Het ware criterium voor marxisme-leninisme was volgens Fidel "revolutionaire actie", zoals Venezuela, Guatemala en Colombia die te zien gaven. Wij naderen het moment - zo vervolgde de Cubaanse leider, daarmee ook zelf een indicatie gevend van de "Beslissing" waar hij op uit is - waarop zich te dien aanzien een scheiding der geesten zal voltrekken. Die partijen - of ze zich communistisch noemen of niet - die onveranderlijk de revolutionaire lijn volgen, konden op CASTRO's steun rekenen. Partijen, die evenwel het monopolie van "reformisme" bezaten (al meenden zij dat het een monopolie van "communisme" was) mochten niet verwachten door de Cubaanse partij als "revolutionaire partij" te worden aangemerkt. Daar kon de Venezolaanse partij het mee doen!

Hoewel ook Moskou hiermee al het nodige te incasseren had gekregen, scherpte hij de Russen zijn onafhankelijke positie nog even extra in door op te merken onder "proletarisch internationalisme" géén (door de CPSU gedicteerde) eenheid van opvatting te verstaan, zeker niet, als deze een sanctie inhield op "zwakheid" en "reformistische afwijkingen". Ook vanwege haar economische betrekkingen met diverse Latijns-Amerikaanse "gorilla"-regeringen gaf CASTRO Moskou er overigens duchtig van langs.

Het sprak vanzelf, dat de Venezolaanse C.P. en haar secretaris-generaal Jesus FARIA, die juist in Moskou te biecht was, deze frontale aanval snel met een tegenactie zouden beantwoorden. FARIA werd - op doorreis in Parijs - door het Franse partijblad "l'Humanité" in de gelegenheid gesteld CASTRO lik op stuk te geven. (zie: VENEZUELA)

VENEZUELAmoord met nasleep

De moord op Dr. Julio IRIBARREN BORGES, broer van de Venezolaanse minister van Buitenlandse Zaken, was niet alleen weerzinwekkend uit puur-menselijk oogpunt, maar ook onrustbarend, in zoverre de terroristen daarmee het precedent lijken te hebben geschapen van moord als politiek drukmiddel - want dat was het kennelijk.

Tot welk peil het politiek bedrijf in Venezuela is afgezakt bleek ten overvloede uit de onbedoeld tragi-komische argumentatie, waarmee de Minister van Binnenlandse Zaken MORA in een radiorede op 4 maart de aanslag veroordeelde: het slachtoffer "was niet eens een actief politicus" (!).

De moord was - politiek gezien - ook bijzonder onverstandig, in zoverre deze welhaast onvermijdelijk een hernieuwde (tijdelijke) opschorting van de constitutionele garanties moest inluiden en de antipathie van het publiek tegen de terroristen stimuleerde.

Een ander gevolg van de wandaad zou toeneming van het militaire onbehagen over de inefficiëntie van politie en Digepol kunnen zijn. In elk geval zullen de nieuwbenoemde Digepol-chef Dr. Antonio GUILLEN ZAMBRANO en de nieuwe directeur-generaal van Binnenlandse Zaken Dr. FAUSTINO GRUBER al direkt moeten tonen wat zij waard zijn.

De regering heeft zich - ter geruststelling van publiek en militairen - al gehaast te verklaren, dat bij het parlement wetsvoorstellen zullen worden ingediend om een nog krachtiger onderdrukking van het terrorisme mogelijk te maken. Tot de vele inmiddels gearresteerde verdachten behoren de guerrillaleiders Relix PASTOR SANCHEZ ("el comandante Ulises"), Francisco ROJAS RIVERO ("el comandante Frank"), Robert MELENDEZ ("el comandante Roberto") en ene "comandante Montenegro". De eerste twee worden er ook van verdacht betrokken te zijn geweest bij de moord op de Digepol-functionaris Alfredo José SEIJAS in september l.l. De laatstgenoemde guerrillaleider beschuldigde de (nog niet gearresteerde) guerrillero Fabricio ARISTIGUETA (alias "el loco") ervan de moord te hebben gepleegd.

Interessant waren vooral de uiteenlopende reacties op het gebeuren van orthodox-communistische respectievelijk Castrofistische zijde. Zo liet Hector MUJICA - lid van het C.C. van de Venezolaanse C.P. en juridisch hoogleraar aan de Universiteit van Caracas - er geen gras over groeien om te verklaren (op 4 maart), dat zijn partij "deze vorm van strijd" zonder meer veroordeelde, terwijl Guillermo GARCIA PONCE - lid van het politiek bureau van de partij en één van de drie op 5 februari uit de gevangenis ontsnapte communistenleiders - dit standpunt ten overvloede via het partijblad "La Verdad" op 7 maart onderschreef. Waarschijnlijk

geschiedde dit laatste overigens in reactie op de daags daarvoor via Radio Havana geopenbaarde mening van Majoor ELIAS MANUIT CAMERO (voorzitter van de F.L.N./F.A.L.N. genoemd), die sprak van "de executie van Julio IRIBARREN BORGES". Hij bracht deze daad in verband met "de moord" van de regering op de guerrillaleiders Andres PASQUIER en Felipe MALAVER. Naar aanleiding daarvan had het nationale commando van de F.L.N./F.A.L.N. - zo zei MANUIT - een verklaring uitgegeven, waarin was gesteld, dat "de patriottische strijdkrachten" elke door de regering gepleegde "moord" op een activista van de revolutionaire beweging zouden beantwoorden met de "toepassing van revolutionaire gerechtigheid" op drie regeringspersonen.

In een later commentaar zou GARCIA PONCE aan zijn eerdere woorden hebben toegevoegd, dat MANUIT alleen voor zichzelf kon hebben gesproken en geen recht had om op te treden namens "de revolutionaire strijdkrachten".

Ook Pedro MEDINA SILVA - wel eens aangemerkt als de eigenlijke commandant van de F.A.L.N. - vond in een en ander aanleiding zich van de moord te distancieren en zelfs "de gerechte straf" voor de moordenaar(s) in het vooruitzicht te stellen. In zijn verklaring, die medeondertekend was door de guerrillaleiders German LAIRET, Tirso PINTO en Pedro VEGAS CASTEJON, stelde hij onverbloemd: "ieder, die de naam van onze strijdorganisatie misbruikt, wordt automatisch een provocateur en een medelichtige van de vijanden van het volk".

Had de onverminderde tegenstelling tussen "hard"- en "soft-liners" zich aldus weer eens scherf^{af}/getekend, CASTRO's 13-maart rede (zie: CUBA) wierp in dit opzicht nieuwe olie in het vuur. Na zijn onverholven kritiek op de "rechts-opportunistische" Venezolaanse C.P. kon tegenspraak van die zijde niet uitblijven. Weer was het MUJICA, die daarbij de kastanjes uit het vuur haalde: sprekend namens zijn partij, wees hij CASTRO's uitlatingen van de hand als "arrogant en onverantwoordelijk" en - wat dieper in het communistische vlees sneed - als "een openlijke schending van de meest elementaire regels van het proletarisch internationalisme". Op 16 maart volgde in een soortgelijke bewoordingen vervat officieel partijcommuniqué.

Het geschil tussen CASTRO (en de FALN-groep rond BRAVO en MANUIT) ener- en de Venezolaanse C.P. anderzijds laat zich intussen niet simpelweg zo omschrijven, dat de ene groep "voor" en de andere "tegen" de zogenaamde "gewelddadige weg" is, al wordt het zo gemakshalve wel vaak gesimplificeerd. In werkelijkheid gaat het er veeleer om, dat men het oneens is over het "hoe, waar en wanneer" van die in principe door beide partijen aanvaarde "gewelddadige weg" en over de zeggenschap van de Venezolaanse C.P. daarbij. Dit bleek ook uit het eerdergenoemde inter-

view van FARIA, gepubliceerd in het Franse partijblad "l'Humanité". De Venezolaanse partijleider - nog maar pas in Moskou "gebrieft" - betoogde namelijk, geheel volgens het boekje, dat de communisten in Venezuela (hij sprak veelzeggend van onze F.A.L.N.) elke vorm van strijd, dus ook gewapende strijd, aanvaardbaar achten en dat de P.C.V. er geenszins over dacht één dezer strijdvormen (in concreto: de guerrillastrijd) op te geven. Tegelijkertijd gaf hij - van dik hout planken zegend - BRAVO (en over zijn hoofd heen: CASTRO) er van langs, door te refereren aan een "kleine, geïsoleerde anti-partijgroep onder leiding van een voormalig CC-lid", welke "militaristische, personalistische en zelfs messiaanse tendensen" vertoonde.

FARIA's stellingname moet waarschijnlijk ook worden gezien als een poging zijn partij wat manoeuvreer-ruimte te geven. Elasticiteit behoeft zij dringend in een tijd van verbeterende relaties tussen Venezuela en de Sovjet-Unie op regeringsniveau.

Ondanks alle officiële tegenspraak in het verleden, blijft het gerucht van naderend herstel van de diplomatieke betrekkingen tussen Caracas en Moskou in de lucht hangen. Recente uitlatingen van de Venezolaanse ambassadeur in Washington, Enrique TEJERA PARIS - "persoonlijk" was hij voorstander van een dergelijke démarche - moeten hieraan wel opnieuw voedsel geven.

de Centrale Universiteit

Waar elders in het land terreur en moord het politieke klimaat bepaalden, konden van de regering in Caracas nauwelijks verwachten, dat zij de hardleerse en op autonomie en "extraterritorialiteit" pochende studenten en hoogleraren met fluwele handschoenen zou aanpakken. Indien de studentenstakingen dan ook voortduren en indien studentenleiders en universiteitsraad geen eieren voor hun geld kiezen, zal de Centrale Universiteit wel gesloten blijven en zullen de studenten, die sedert december praktisch geen college meer hebben gelopen, bijkans een heel studiejaar hebben verloren.

Het behoeft geen betoog, dat deze prestigeslag tussen regering en universiteit meer dan alleen maar nationale betekenis heeft. Verschillende andere Latijns Amerikaanse regeringen - maar al te bekend met het probleem van het linksextremisme aan de Universiteiten, wier autonome status bovendien ingrijpen bemoeilijkt - zien de uitslag van deze strijd met spanning tegemoet.

Rector BIANCO - hoezeer op handhaving van de verworven privileges gebrand - zit kennelijk met de handen in het haar. Hij beloofde de F.C.U.-leiders bij het Hooggerechtshof te zullen pleiten voor herziening van de Universiteitswet, als

de studenten dan op hun beurt ook een punt achter de ordeverstoring zouden zetten en bereid zouden zijn tot reëel overleg met de autoriteiten.

In COPEI-kringen zou men vooral het communistische gestook in F.C.U.-gelederen beu beginnen te worden.

Politieke verschuivingen

Diende er in januari l.l., toen de portefeuille van Binnenlandse Zaken van A.D.-in U.R.D.-handen overging, al rekening mee te worden gehouden, dat de U.R.D. met de algemene en presidentsverkiezingen van 1968 voor ogen bezig was haar posities te versterken en dat zij een hogere prijs voor haar deelneming aan de coalitie met de A.D. verlangde, recentelijk moest de A.D. opnieuw enige veren laten. Overleg tussen deze partij en de U.R.D. leidde namelijk tot een kabinetshervorming, die de laatste een extra-ministerszetel opleverde. Hoe hoog de U.R.D. van de toren blaast, bleek trouwens ook uit de verklaring, die haar secretaris-generaal Dr. Jovito VILLALBA onlangs aflegde: hij was ertegen, dat de U.R.D. na 1968 nogmaals voor vijf jaar door de A.D. in de coalitieboot zou worden genomen.

Misschien moet er echter rekening mee worden gehouden, dat VILLALBA zijn verklaring aflegde voordat de A.D. haar coalitiegenoot met een portefeuille méér had geapaiseerd.

Namen van U.R.D.-kandidaten voor het presidentschap werden overigens nog niet bekend. Wat de A.D. betreft komt naast BARRIOS de laatste tijd ook de naam van partijvoorzitter Luis Beltran PRIETO FIGUEROA naar voren. Deze (neger, onderwijzer) zou - vanwege zijn activiteit en populariteit - zelfs "betere kaarten" hebben dan de wat gemakzuchtige Gonzalo BARRIOS; waarschijnlijk zullen zelfs topfiguren als BETANCOURT en LEONI hem hun zegen geven. BARRIOS geniet weliswaar het voordeel aan het hoofd van staan van het partijapparaat (hij is secretaris-generaal van A.D.), maar men moet er zeker mee rekening houden, dat de "democratie" in de partij wel zover is ontwikkeld, dat PRIETO in geval van een officiële voordracht van onderop een serieuze kanshebber is.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

Balaguer manoeuvreert verder

De Dominikaanse president bleef ook in de afgelopen maand zijn eerder gesignaleerde taktiek - een combinatie van onthullingen over linkse euveldeeden en "eindeloos geduld" - getrouw, nogmaals met de kennelijke bedoeling zijn meesterschap van de situatie te etaleren.

Uitte BALAGUER enerzijds beschuldigingen aan het adres van de communisten (onverschillig of hun postbus zich in Moskou, Peking of in Havana bevond) vanwege hun infiltratie in vakbondswezen (de la ROSA!) en studentenorganisaties, anderzijds liet hij uitkomen geen "repressieve maatregelen" tegenover zodanige communisten in de zin te hebben, die op vreedzame wijze te werk gingen. (Intussen nam hij wel de "preventieve" maatregel om de Dominikaanse communisten te verbieden naar Cuba en naar landen achter het IJzeren Gordijn te reizen. Geconstateerd werd, dat men deze maatregel thans tracht te ontduiken door andere reisdoelen voor te wenden (Curaçao, Guadeloupe, Trinidad) en vandaar het vervoer naar Parijs - en verder - te regelen)

Toen men van MRIJ4-zijde uitdagend opmerkte zijn politieke activiteit zelfs in de kazernes te zullen voortzetten, liet Generaal PEREZ direkt weten, dat dit niet zou lukken - evenmin als in het verleden - omdat hij de politieke infiltratie in het leger "volledig" onder controle had.

Deze verzekering ten spijt gingen de zuiveringen in de legertop voort: zo werd legerchef Kolonel PERDOMO ROSARIO vervangen door Kolonel Juan PEREZ GUILLEN. Ook het gerucht, dat zelfs de vervanging van de nationale politiechef Ney TEJADA ALVAREZ aanstaande zou zijn vond inmiddels bevestiging; hij zal worden opgevolgd door Kolonel Thomas SOLO ECHEVARIA. TEJEDA is - als doekje voor het bloeden? - tot adviseur van het presidentiële paleis gebombardeerd.

Een ander zou een nieuwe aanwijzing kunnen zijn voor de druk, waaraan BALAGUER van militaire zijde bloot staat.

Met zijn omzichtige politiek ten opzichte van uiterst links beoogt BALAGUER overigens vermoedelijk minder het bezweren van de indeze hoek heersende onrust dan wel het "sussen" van het verzet tegen zijn beleid in P.R.S.C.- en P.R.D.-milieu, waar men BALAGUER's houding tegenover extreem-links veelal als graadmeter voor zijn gehele beleid hanteert.

Wil BALAGUER zijn binnenlands sociaal-economisch program verwezenlijken, dan zal hij - hoewel hij al bepaalde resultaten boekte - ook wel moeten kunnen uitgaan van meer welwillendheid dan alleen van zijn "Reformistas" en van de militaire "middenmoot" is te verwachten. Veel sukses heeft hij daarbij tot dusver evenwel niet geboekt, al kan het feit, dat de P.R.S.C.-Secretaris-Generaal Caonabo JAVIER CASTILLO begin maart verklaarde, dat zijn partij "een eerlijke en constructieve oppositie" wil voeren, bemoedigend worden genoemd. Regeringsposten wilde de P.R.S.C. echter niet aanvaarden (mogelijk een opmerking naar aanleiding van de intrede van PRD-dissident Angel MIOLAN in BALAGUER's kabinet), evenmin als destijds onder het bewind van Juan BOSCH: de historische missie, die de

P.R.S.C. zich had gesteld, liet zulks niet toe.

Van de kant van de P.R.D. - die BALAGUER's taktiek (MIOLAN I) blijkbaar onderkent - kreeg de president tot nu toe nul op rekest bij zijn poging een dialoog te entameren. Deze partij deed in het begin van de maand zelfs een manifest het licht zien, waarin zo'n gesprek van de hand werd gewezen en de beschuldiging werd geuit, dat de regering - BALAGUER vanwege haar machtsmisbruik, corruptheid en "Trujillistisch" gedrag zelf het spookbeeld van de revolutie opriep. Het enige lichtpunt, dat de P.R.D. BALAGUER heeft gelaten, is, dat enige gematigde leden van deze partij van hun misnoegen over toon en vorm van manifest blijk hebben gegeven: zelfs werd van hun kant gesteld, dat het manifest geen weerspiegeling vormde van het meerderheidsstandpunt in de P.R.D.; een gratuite bewering overigens, die voorshands bewezen noch ontzenuwd kan worden.

Een van de P.R.D.-leiders toonde zich met name verontrust door de oproep in het manifest aan het adres van alle Dominicanen om "zonder onderscheid naar ideologie" een verzetsfront tegen BALAGUER te vormen. Hoewel in deze formulering primair een de communisten toegestoken hand kan worden gezien - reden ook van de gesignaleerde verontrusting - opent zij theoretisch zelfs de mogelijkheid van een monsterverbond met uiterst rechts, een gevaar waarop al eens meer werd gewezen. Men zou niet zover durven gaan om bij "rechts" ook aan "Trujillisten" te denken (ook al vanwege de beschuldigingen, die de P.R.D. op dit punt tot BALAGUER richt), ware het niet, dat de constitutionalist Francisco CAAMAÑO DEÑO (thans in Londen) begin februari in Madrid een ontmoeting had met zowel Juan BOSCH als met Ramfis TRUJILLO, die - in vele opzichten zijns vaders evenbeeld - in november 1961 de moord op zijn vader (dd. 30 mei 1961) wreekte door de gearresteerde comploteurs (25 van de 27) in zijn aanwezigheid te doen executeren, alvorens het land te verlaten. Alleen de leider van de militaire groep (generaal IMBERT BARRERA) en van de politieke groep (Luis AMIAMA TIO) ontsprongen de dans - in dit geval een "dance macabre" - door zich maandenlang schuil te houden.

Voorals CAAMAÑO zou op het bewuste gesprek hebben aangedrongen ten einde de mogelijkheid van een gezamenlijk oppositieplan te onderzoeken. Toch lijkt het voorlopig nog ongerijmd, dat in de P.R.D. c.q. binnen de leiding daarvan een meerderheid voor een dergelijke biecht bij de duivel te vinden zou zijn. Zo blind kan de haat tegen BALAGUER nog niet zijn.

aanslag op IMBERT BARRERA

Veel waarschijnlijker leek het tot duver dan ook, dat een figuur als IMBERT

BARRERA relaties met de P.R.D. zou onderhouden. Ook BALAGUER hield daar - gezien de beperkte bewegingsvrijheid van IMBERT - blijkbaar rekening mee. Zo beperkt kon deze bewegingsvrijheid overigens niet zijn, of zijn tegenstanders zagen nog wel kans een (bijna geslaagde) moordaanslag op de generaal te plegen (21 maart).

Het lag voor de hand, dat men de dader(s) allereerst in de Trujillistische hoek zou zoeken. In zoverre was de aanslag een welkome gelegenheid voor BALAGUER om zijn anti-Trujillistische gezindheid ten toon te spreiden. Dat deed hij door zonder verwijl een commissie van onderzoek te benoemen, waarin de Minister van Defensie, die van Binnenlandse Zaken en de Procureur Generaal zitting zouden hebben. BALAGUER's bekwaamheden als taktikus bleken andermaal, toen hij tegelijkertijd IMBERT BARRERA's medecomplotteur tegen wijlen TRUJILLO - AMIAMA TIO - tot Minister van Binnenlandse Zaken en Politie benoemde, ter vervanging van Dr. Tomas ALCIBIADES ESPINOZA, die Minister zonder portefeuille werd: BALAGUER's tegenstanders werd daarmee een belangrijk wapen uit handen geslagen.

BRAZILIE

Het Braziliaanse volk ziet met meer dan de gebruikelijke spanning waarmee nieuwkomers worden ontvangen, uit naar de daden van de medio maart in zijn ambt bevestigde nieuwe president, Arthur da COSTA e SILVA: men verwacht kennelijk iets bijzonders van hem. Zelfs zijn felste opposenten, de voorstanders van "derde-macht"-vorming, hebben de pas even ingehouden; de publicatie van een politiek manifest werd opgeschort. Ook verschillende met het carré KUBITSCHKE-LACERDA-GOULART-QUADROS sympathiserende senatoren uit zowel ARENA- als MDB-kring willen de kat nog even uit de boom kijken, doorgaans onder het motief, dat zij de toestand nog niet "rijp" achten voor uitbouw van het huidige 2-partijen stelsel.

Overigens bezit da COSTA's partij (ARENA) in het per 1 maart in nieuwe samenstelling bijeengekomen congres een voldoende grote meerderheid om - bij een redelijke bewindvoering van de president - zijn verlangens te honoreren. Zo bezet de ARENA in de Kamer van Afgevaardigden 270 zetels (de oppositiepartij, de M.D.B., 142) en in de senaat 48 (tegenover 18 van de M.D.B.).

Toch moet de president erop bedacht zijn, dat een al te ambitieuze aanpak van zijn werkprogram - geconcentreerd rond het herstel van de financieel economische stabiliteit en rond de handhaving van de openbare orde en veiligheid - verzet van rechts (de militairen) zowel als van links (studenten en vakbeweging) zou

kunnen uitlokken.

Vooraf de bemoeizucht van militaire zijde zou wel eens een blok aan da COSTA's been kunnen blijken te zijn: 6 van de 14 "biviele" departementen krijgen bewindslieden, die hetzij "actief" hetzij "rustend" militair zijn.

Wat de buitenlandse politiek betreft is - met handhaving van de sympathie voor het Westen - toch een meer "nationalistische" c.q. onafhankelijke koers te verwachten. Ook de Minister van Buitenlandse Zaken, MAGALHAES PINTO, heeft daar al op gezinspeeld. De economische oriëntering op Oost-Europa zal in deze politiek zeker een rol spelen.

"Brasilia" is dan ook een aantrekkelijke partij, naar wier hand Uncle Sam en Iwan om strijd dingen, maar die - in dit besef - voorshands niet van zins is zich aan een van beiden exclusievelijk te binden.

Tot de felicitaties voor da COSTA bij zijn ambtsaanvaarding behoorde zowel die van Amerikaanse als die van de Sowjet-Russische president. Karakteristieke verschillen daarbij waren, dat de eerste vergezeld ging van een zilveren bureaugarnituur, de tweede van "de beste wensen voor het welzijn van het Braziliaanse volk".

CHILI

FREI in de verdrukking

Het was ongetwijfeld een tegenvaller voor FREI, dat de Senaat zijn ontwerp van wet op de "constitutionele hervorming" eind februari verwierp. De president heeft niettemin - volhardend als hij is - laten weten binnenkort een gewijzigd ontwerp aan het college te zullen voorleggen. Mogelijk zal de Senaat - bemoedigd door de resultaten van de gemeenteraadsverkiezingen van 2 april - zich dan gemakkelijker laten vermurwen.

FREI maakte de negatieve houding van de Senaat prompt tot inzet van deze verkiezingen: hij vroeg het kiezersvolk minstens 50 % van de stemmen aan de Christendemocratische Partij (P.D.C.) te geven; dan zou hij zijn hervormingspolitiek op een gezonde basis kunnen voortzetten. Het volk, van welks gunsten FREI zich zo zeker voelde, stelde hem evenwel teleur: de P.D.C. kreeg namelijk niet meer dan 36,5% van de stemmen; 13,7 meer weliswaar dan bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1963, maar 5,8% minder dan bij de parlementsverkiezingen van twee jaar geleden. De Radicale Partij, die Chili van 1938 tot 1958 regeerde, steeg (bij 1965 vergeleken) van 12,8 tot 16,5%, de links-socialistische partij van 11,4 tot bijna 14, de communistische (die in Chili legaal is) van 11,8 tot 14,9

en de rechtse Nationale Partij van 15 naar 16 %.

FREI zou dus ongeveer kunnen berekenen hoeveel stemmen (zetels) congresontbinding en nieuwe algemene verkiezingen de Christendemocraten op dit moment zouden gaan kosten. Terugkeer van de ingeslagen weg is vrijwel uitgesloten.

De kans om op korte termijn nog een deel van de verloren gunsten te herwinnen, zal een geringe zijn, al zou FREI geen FREI heten, als hij daartoe geen poging zou ondernemen.

FREI en de communisten

Hoewel niemand FREI nog op tegemoetkomendheid tegenover de communisten heeft kunnen betrappen, heeft hij zich in de afgelopen weken - mogelijk uit electorale overwegingen? - opmerkelijk rustig tegenover de Moskougetrouwe C.P. gedragen.

Ook viel op, dat de Minister van Binnenlandse Zaken/^{verklaarde} zich niet tegen voorberedend O.L.A.S.-overleg binnen Chili's grenzen te zullen verzetten, zij het, dat visa zouden worden geweigerd aan buitenlanders, die op enigerlei wijze bij guerrilla-activiteit waren betrokken.

Belangrijk voor de toekomstige verhouding tussen het gouvernement en de communisten zou het ook kunnen zijn, indien president FREI inderdaad aan het eind van dit jaar een bezoek aan de Sowjet-Unie gaat brengen. Moskou zou hem hiertoe hebben uitgenodigd; voor CASTRO - na alles wat reeds ^{passeerde} - welhaast een aanleiding om uit z'n vel te springen.

Dit bezoek, dat in feite een natuurlijke aansluiting vormt bij de ook tussen dit Latijns Amerikaanse land en Oost-Europa toenemende economische betrekkingen, zal uiteraard - o, ironie! - ook weer de goedkeuring van de Senaat behoeven. Deze instemming zal ^{ook} wel worden verkregen al moet het college eraan denken, dat het dan redelijkerwijs ook dient te bewilligen in een bezoek van FREI aan Washington.

De Russische uitnodiging kan daarnevens ook tekenend worden geacht voor de paraatheid van de Sovjet-Unie om daar, waar op dit continent een politiek vacuum ontstaat, voor vervanging te zorgen.

FREI's welwillendheid tegenover "links" ging in de afgelopen maand nu echter ook weer niet zover, dat hij zich liet verleiden tot het afleggen van een verklaring ten gunste van de Portorikeinse onafhankelijkheidsbeweging (M.P.I.), waarvan de secretaris-generaal - Juan MARI BRAS - aan het hoofd van een delegatie stad en land in Latijns Amerika afreisde om steun te verkrijgen. Met name gold dit de plaatsing van hun zaak op de agenda van de eerstvolgende zitting

van de speciale UNO-commissie voor "koloniale gebieden".

Na Chili werd o.m. Uruguay (evenals Chili in deze commissie vertegenwoordigd) met een bezoek vereerd. Met de leiding van de Chileense C.P. pleegde de delegatie eveneens overleg.

Het spreekt vanzelf, dat ook Havana de laatste tijd veel "belangstelling" voor de tour van de M.P.I.-afvaardiging aan de dag legde.

EL SALVADOR

El Salvador is een land van vele superlatieven: zo is het niet alleen de kleinste, maar ook de dichtst bevolkte, niet alleen de meest geïndustrialiseerde, maar ook de meest welvarende staat van Midden Amerika. Voornaamste schaduwzijden niettemin: werkloosheid en analfabetisme; het laatste euvel geldt voor na-genoeg de helft van de bevolking. Toch - of daardoor? - zijn de communisten er tot dusver niet in geslaagd noemenswaardige suksessen in het land te behalen.

Dat bleek recent nog bij de op 5 maart gehouden presidentsverkiezingen, waaraan behalve de regeringspartij (de Nationale Verzoeningspartij, PCN), de Christendemocratische Partij (PDC) en de extreem-rechtse Volks Partij van Salvador (PPS) ook de als pro-communistisch aangemerkte (en in elk geval door de communisten gesteunde) Partij voor Vernieuwingsactie (PAR) meedeed.

De PAR-kandidaat, Fabio CASTILLO, eindigde met weing meer dan 10% van de uitgebrachte stemmen op de vierde en laatste plaats. Hij schreef de uitslag - zoals in dergelijke gevallen met slechte verliezers vaker, het geval is - toe aan "fraude". De P.P.S.-kandidaat bracht het er weinig beter af.

De kandidaat van de regeringspartij, Kolonel Fidel SANCHEZ HERNANDEZ, ging met 55% van de uitgebrachte stemmen ver voorop, met als goede tweede de Christendemocraat RODRIGUEZ (ca. 21%) achter zich. Toch menen de meeste commentatoren, dat het stemmen op SANCHEZ meer een zaak van communistenvrees dan van overtuiging is geweest. In elk geval was de politieke apathie (bij ca. 60% thuisblijvers) opvallend, hoewel zulks natuurlijk voor een deel uit de ontstellende onontwikkelheid van de bevolking kan worden verklaard.

De "zittende" president, Adalbert RIVERA CARBALLO, verklaarde daags na de verkiezingen eerlijk, dat hij - op grond van een enquête - grotere suksessen voor de communisten had verwacht: een tweede plaats voor hun kandidaat zou hem niet hebben verbaasd! Zijns inziens zouden de communisten in elk geval trachten "terug te komen" bij de verkiezingen voor de assemblee in 1968.

Dat de regering beseft, waar 's lands schoen wringt, bleek wel uit de door

RIVERA en SANCHEZ na de verkiezingen aangegeven prioriteiten voor de toekomst: meer werkgelegenheid (nog meer industrialisatie), landbouwhervorming en onderwijsvernieuwing.

SANCHEZ - zijn herkomst en affiniteiten niet loochenend - prees bij zijn eerste publieke optreden de strijdkrachten als "waarborg voor ware democratie en constitutionele vrijheid". Het is echter ook mogelijk, dat dit niet meer dan een tactisch gebaar was. In elk geval geldt hij als vertegenwoordiger van de progressieve vleugel van zijn partij, de P.C.N.

Al met al lijkt hij een goede kans te hebben de hem constitutioneel toegemeten zittingsperiode van 5 jaar - evenals RIVERA trouwens - uit te dienen. Daarna zal hij echter plaats moeten maken voor een ander, omdat herverkiezing in el Salvador nu eenmaal niet mogelijk is.

GUATEMALA

Zoals in het vorige M.O. al terloops werd opgemerkt, heeft deze republiek - met haar ca. 4½ miljoen inwoners de meest volkrijke van Midden Amerika - in toenemende mate te lijden van het fidelistische terrorisme. De eklende begon echter al enige jaren geleden. Havanna weet zelfs precies te zeggen: op 6 februari 1962; reden ook, waarom de trivontinentale solidariteitsorganisatie O.S.P.A.A.A.L. op deze datum - ter gelegenheid van het eerste lustrum van de "bevrijdingsstrijd" - een wereldcampagne van solidariteit met het Guatemalteekse volk lanceerde. "Granma", het orgaan van de Cubaanse C.P., wist te melden, dat de bevrijdingsbeweging de "aanvankelijke tegenslagen" nu te boven was - meestal een uiting van het tegendeel! - en dat in de "Sierra de las Minas" vooral het Edgar IBARRA front o.l.v. Majoor Cesar MONTES actief was. Deze eenheid zou deel uitmaken van de "Fuerzas Armadas Rebeldes" (F.A.R.), een politiek-militaire organisatie. Volgens dezelfde bron zou inmiddels ook in de steden een verzetsbeweging "in statu nascendi" verkeren.

"Granma" verwachtte overigens, dat de strijd wel moeilijker zou gaan worden.

De actie tegen het terrorisme lijkt intussen een bron van tweedracht tussen civiele en militaire autoriteiten te worden. De laatsten tonen zich vooral verbitterd door de moord op een luchtmachtofficier, die medio februari in de stad plaats vond. Zij hebben van de regering-MENDEZ MONTENEGRO maatregelen tegen de San Carlos-Universiteit gevraagd. Huns inziens gebruiken de terroristen dit instituut als schuilplaats. Sommige officieren zouden zelfs de over-

tuiging zijn toegedaan, dat de communisten het politieapparaat hebben geïnfil-treerd.

Om aan de wensen van de militairen tegemoet te komen werden kort geleden weliswaar enkele inefficiënte politiechefs ontslagen, maar met de benoeming van Estuardo GARCIA GOMEZ tot hoofd van de "gerechtelijke politie" lijkt het paard toch achter de wagen te zijn gespannen: men is er namelijk vrij zeker van, dat hij in het verleden relaties onderhield met de communistische partij.

Hoewel de militairen de bestrijding van het terrorisme in de hoofdstad tot dusver aan de politie hebben overgelaten en er begin maart zelfs in hebben toegestemd de sinds november 1966 bestaande "staat van beleg" te verzachten tot "uitzonderingstoestand" - zulks vanwege de gunstige resultaten bij de strijd tegen de guerrilleros - zullen zij zeker waakzaam blijven. Naar ver-luidt ontvangen verschillende officieren in een niet nader aangeduid Latijns Amerikaans land (Venezuela) een training in anti-guerrilla oorlogvoering: wel een uiting van hun vastberadenheid om het terrorisme de kop in te drukken.

Dat men behalve in de militaire ook in de burgerlijke sfeer hier en daar on-gerust is over de doeltreffendheid van de bestrijding van dit kwaad door de regering, blijkt wel uit het bestaan van een (in de loop van februari opgerichte) illegale "Nieuwe Anti-communistische Organisatie" (NOA), die het recht in ei-gen hand heeft genomen onder het lakonieke motto: "communist gezien, communist gedood".

Gelukkig beseftte regering, dat het voor het bereiken van resultaten op lange termijn nodig is verbeteringen in de politieke, economische en sociale struc-tuur van het land aan te brengen. Onlangs verweet de Minister van Buitenlandse Zaken, Emilio ARENALES, de voorgaande regeringen althans in dit opzicht tekort te zijn geschoten.

URUGUAY

Met oudluchtmachtgeneraal Oscar GESTIDO aan het roer van het schip van staat keerde Uruguay op 1 maart j.l. - na het 15 jaar met een presidium van 9 man te hebben geprobeerd - terug tot een presidentieel éénmansbewind.

GESTIDO is representant van de Colorado-partij, die bij de verkiezingen van november 1966 de Blanco-partij naar de oppositiebanken terugwees: daar had deze partij, toen zij in 1958 aan de macht kwam, trouwens al 93 jaar gezeten!

- 19 -

Hoewel de nieuwe president een zekere vermaardheid bezit wat zijn administratieve kwaliteiten betreft en zich van een schare kundige medewerkers zou hebben omringd, krijgt hij het niet gemakkelijk: zo moet hij het hoofd bieden aan een chronische inflatie (en in verband daarmee aan ernstige moeilijkheden op het arbeidsfront: looneisen!) en een dam opwerpen tegen het opdringende links-extremisme.

Wat dit laatste betreft kan hij weliswaar terugzien op succesvolle acties - de "Tupamaros"zaak lijkt wel een muis met een erg lange staart te zijn - maar ook in universitaire kringen begint de CASTRO-aanhang brutaler te worden. Zo verlangde de secretaris-generaal van de Federatie van Universitaire studenten van Uruguay, Horacio BAZZANO - tijdens een receptie, welke de president door de Universiteitsraad kreeg aangeboden - hervatting van de in 1964 verbroken diplomatieke betrekkingen met Cuba. Ook keerde hij zich tegen de komst van de Amerikaanse president naar de a.s. conferentie te Punta del Este.

GESTIDO gaf in zijn speech geen direkt antwoord op deze suggesties. Hij sprak de hoop uit, dat deze receptie het begin zou markeren van een "dialoog" tussen regering en universiteit, waarbij de president als richtlijn voor ogen had: "laat ieder zijn eigen ideeën hebben en zijn eigen werk doen". Met dit laatste gaf hij primair de studenten - voor zover belust op politieke agitatie - stof ter overdenking.

De rector van de universiteit, Oscar MAGGIOLLO, wilde kennelijk zowel de kool als de geit sparen. Hij verklaarde tenminste, dat de universiteit enerzijds zou blijven opkomen voor "de volken, die voor hun bevrijding vechten", maar anderzijds het belang in het oog zou houden van "het handhaven van onze eigen vrijheid".

COLOMBIA

anti-guerrilla operaties

President LLERAS RESTREPO mocht tijdens een marathon-interview van 1½ uur met de "Pravda" in de laatste week van februari dan al met een glimlach hebben verklaard, dat de weg naar groeiende economische samenwerking met de "socialistische" landen nu was geopend (op 8 maart werd een Sovjet-handelsmissie verwacht) en dat de dag waarop ook de diplomatieke betrekkingen met de Sovjet-Unie zouden worden hersteld, niet ver meer was, dit nam niet weg, dat hij zich tegenover het binnenlandse communisme en terrorisme van een grimmiger kant moest laten zien.

Nieuwe brutale aanslagen (eind februari op een militaire, begin maart op een

politie-post) noopten ook wel tot straffe tegenacties. Waarnemers brengen de terreurpiek, die reeds 30 militairen het leven kostte, in verband met de eenjarige herdenking van de dood van de voormalige priester en rebellenleider Camilo TORRES en met de naderende presidentenmeeting in Punta del Este.

Intussen is een grootscheepse operatie van politie en militairen op touw gezet om de helen van de "Ejercito de Liberación Nacional" (ELN) in het Noord-Oosten en van de "Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia" (FARC) in het Zuiden uit te roken. In direkt verband met deze actie staat de arrestatie van een 200-tal links-extremisten, o.w. 15 communistische leiders; een hunner is de secretaris-generaal van de grootste der beide Colombiaanse C.P.-en, Gilberto VIEIRA. Als motief voor de arrestatie voerde de regering aan, dat de betrokkenen met de guerrilleros in het binnenland samenwerkten en dat deze laatsten op hun beurt weer contact onderhielden met de F.A.L.N. in Venezuela.

Tussen de regeringen in Bogota en in Caracas zou inmiddels overleg gaande zijn over coördinatie van de operaties tegen de vooral vanuit Cuba geïnspireerde rebelle.

Het ligt ook voor de hand, dat de Latijns Amerikaanse landen - zolang in OAS verband nog geen "eenheid van actie" mogelijk is - meer en meer op bilaterale basis tot bundeling van politionele, militaire en intelligence-inspanningen tegenover het terrorisme komen. In het vorige M.O. werd zulks al gesignaleerd ten aanzien van Uruguay en Argentinië.

Dat de druk van buiten anderzijds ook de rebellen tot meer eenheid dwingt, bleek uit het beroep, dat de ELN-gedelegeerde Javier RAMIREZ via Radio Havana op (concurrerende) F.A.R.C.-leider MARULANDA deed om eenheid van optreden te bewerkstelligen. Blijkbaar ontbrak daar tot dusver nog al wat aan.

de territoriale kwestie

Evenals Argentinië werkt ook Colombia nijver aan de uitbreiding van haar territoriale watreën: een wetsontwerp om deze eveneens tot 200 mijl uit te breiden bevindt zich bij de Senaat voor einddiscussie. Tenslotte zal de president er nog zijn goedkeuring aan moeten hechten. Ook Ecuador, Panama en Peru blijken nu toch aanspraak op volledige soevereiniteit over een zône van 200 mijl te maken. Terecht blijken de Verenigde Staten de Argentijnse maatregel dus als "precedent" te hebben geducht.

De begrijpelijke protesten van Washington hebben intussen dit nare nevengevolg, dat het latente anti-Amerikanisme erdoor tot ontwikkeling komt. Wat Colombia betreft leidde e.e.a. bijvoorbeeld al tot demonstraties van jongeren en studenten.

NEDERLANDSE ANTILLENHet sociaal-economisch congres

Hoewel het op initiatief van de Vereniging Bedrijfsleven Curaçao georganiseerde sociaal-economisch congres van werkgevers- werknemersorganisaties van de eerste naar de derde week van de maand werd verschoven, is het sukses - enkele tekortkomingen bij de voorbereiding daargelaten - er niet minder om geweest. Een congres als dit, zo meende men vrijwel algemeen - moet voor herhaling vatbaar zijn; al was het alleen maar om zo het gesprek en de deur naar daadwerkelijke toenadering open te houden. Het is te hopen, dat dan ook de Algemene Haven Unie (A.H.U.), de United Miners Union of Curaçao (U.M.U.C.) en de Centrale Bond van Ambachtslieden (C.B.A.) van de partij zullen zijn; die lieten het nu - op het laatste nippertje- afweten. Wellicht zochten zij hun kracht in het isolement. Formeel voerden de hier genoemde bonden als excuus voor hun wegblijven aan, dat de C.F.W. (Curaçaose Federatie van Werknemers) en de P.W.F.C. (Petroleum Werkers Federatie van Curaçao) teveel invloed hadden gehad op de samenstelling van de agenda. In feite zou de weigering echter terug moeten worden gevoerd tot louter rivaliteit, in casu tussen de U.M.U.C. en de C.F.W., die momenteel met elkaar in de strengen liggen over het recht tot vertegenwoordiging van de arbeiders bij de CAO-onderhandelingen met de directie van de Mining Company.

Bemoedigend was intussen, dat men elkaar op het jongste congres reeds op meer punten wist te vinden dan alleen maar in zijn kritiek op de overheid (S.E.R!), ten aanzien waarvan een officiële woordvoerder een "schier ontroerende eensgezindheid" signaleerde.

Aanzienlijke raakvlakken tussen de standpunten van beide partijen konden b.v. worden gesignaleerd inzake het nemen van maatregelen tegen kapitaalvlucht, het verbeteren van de omscholing, het scheppen van een permanent overlegorgaan en de wettelijke vastlegging van een (waardevaste) minimum loonregeling. Met name wat de laatste twee punten betreft waren er overigens wel meningsverschillen, die de wijze van uitvoering van een en ander betroffen.

Moeilijker leek het tot toenadering te komen over vraagstukken als: medezeggenschap, ontslagregeling en werkverkorting. Opvallend was tenslotte hoezeer men van beide kanten bij het zoeken naar oplossingen voor Antilliaanse sociaal-economische vraagstukken naar Nederlandse ervaringen en voorbeelden teruggreep. Dit was o.m. het geval bij het overleg over de set-up van minimum loonregelingen (en de verbindendverklaring van CAO's) en over de taak van een te vormen overlegorgaan.

de A.H.U. in het nieuws

Hoewel ook andere vakbonden in de afgelopen maand van zich deden spreken (zo ligt de C.B.H. overhoop met de S.V.C. over de uitkering van ziektegelden en over de invoering van een zgn. "bestaansregeling", de I.O.W.U.A. met de LAGO over een nieuwe C.A.O.), was toch vooral weer de A.H.U. in het nieuws. Dat hield niet zozeer verband met pure vakbondsactiviteiten, als wel met de moeilijkheden rond de persoon van de algemeen secretaris van de A.H.U., A. NITA; moeilijkheden, die van C.B.H.-zijde (een uiting van oneerlijke concurrentie!) werden aangegrepen om de A.H.U. tegenover de arbeiders in een kwaad daglicht te stellen.

Toen van C.B.H.-zijde, medio maart, werd geïnsinueerd, dat NITA gelden verduisterde, die hij uit hoofde van overeenkomsten inzake laden en lossen van "Niagara" en "Bernard John" verkreeg t.b.v. het A.H.U.-steunfonds, bestreed hij zulks ten stelligste. Daarenboven ontkende hij "met klem" - in strijd met de waarheid - dat hij per man/uur f. 0.48 voor dit fonds van de contractanten ontving. NITA beschuldigde op zijn beurt de S.V.C. resp. de Haven Exploitatie Maatschappij Curaçao (H.E.M.C.) ervan de C.B.H. tot aanvallen op hem (NITA) aan te moedigen en zo beide bonden tegen elkaar uit te spelen.

De S.V.C. - door alle beschuldigingen onzeker geworden omtrent de mandaten van NITA - vond in de gang van zaken aanleiding naar de juiste bestuurssamenstelling van de A.H.U. te informeren en de bond te laten weten NITA "alleen" niet meer als onderhandelingspartner te accepteren. Het A.H.U.-bestuur zag zich door het in opspraak komen van NITA (en door de gebleken juistheid van de beschuldigingen) intussen genoodzaakt hem als bestuurslid te ontslaan.

Naar verluidt zou ~~de~~ binnen de AHU.-leiding reeds enige tijd bestaande verdenking jegens NITA ook de werkelijke aanleiding zijn geweest tot zijn vervanging in de raad van bestuur van het steunfonds van de A.H.U. (zie vorig M.O.)

NITA heeft het ontslag inmiddels onwettig genoemd en aangekondigd ertegen in verzet te zullen komen.

Deze onverkwikkelijke affaire heeft het toch al geknakte A.H.U.-prestige vanzelfsprekend geen goed gedaan. De vuile was zal trouwens nog wel even buiten blijven hangen.

provo-activiteit

Nadat de bijeenkomst van de Curaçaose eilandsraad op 17 maart al een voorproefje had gegeven van wat men in Amsterdam onder een "happening" verstaat - de publieke tribune werkte wat al te enthousiast mee - kreeg men een week later, op zaterdag 25 maart, pas de volle smaak te pakken van de gerechten,

die Curaçao's "provo-no. 1" Stanley C. BROWN (hoofdredakteur van het excentrieke blaadje "Vitó") - naar het recept van de Nederlandse provo's - de jeugd hier wil voorschotelen.

Hoewel de eigenlijke demonstratie van BROWN c.s. (pamflettenverspreiding) en een toespraakje, gericht tegen het Antilliaanse partijstelsel in het algemeen en tegen de Democratische Partij en het stemmen bij volmacht in het bijzonder) slechts korte vreugde bood, hadden de aanstichters over belangstelling (van voornamelijk "wild" ruikend jongerenpubliek) niet te klagen. Dit was o.m. toe te schrijven aan het tevoren door de U.R.A. verspreide manifest, waarin deze partij - het electorale risico van identificatie met BROWN c.s. onderkennend - zich van de destructieve en anarchistische kanten van het politiek concept van de Vitó-hoofdredakteur distancieerde.

Overigens verontschuldigde het Vitó-manifest de U.R.A. zelf al in zoverre het deze partij met D.P. en N.V.P. over één kam schoor. Dat kon ook moeilijk anders, want Vitó (c.q. BROWN) wil - provogetrouw - "de totale vernieling" van de bestaande orde.

Het doortastende politieoptreden ontlokte aan de pen van de C.B.H.-voorzitter Bèbè ROJER een sarcastisch (ingezonden) artikel in een der dagbladen over het communistisch gevaar, dat Curaçao bedreigt en over BROWNS bindingen met CASTRO, terwijl Vitó - in dezelfde spottende geest - een open brief van BROWN aan de Amerikaanse regering publiceerde, waarin hij deze verzocht "onmiddellijk te intervenieren voordat Curaçao een tweede Cuba wordt".

Resumerend kan men stellen, dat BROWN's tegen de bestaande orde gericht "non-conformisme" - op zichzelf een tijdverschijnsel, dat zich in vele landen voordoet - zich nu ook in de Antillen zoekt te verbreiden, daarbij mogelijk gevoed door wat uit Nederland op dit terrein aan denkbeelden overwaait.

Hoewel nog weinig meer dan een eenmanszaak, is in Vitó toch de kiem aanwezig van een streven, dat een blijvend risico voor de openbare orde inhoudt en op den duur - afhankelijk van de voedingsbodem - in politiek extremisme zou kunnen ontaarden.